

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่อง สังคมของเรา
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้กรณีศึกษา (Case Study)
Developing Academic Achievement in The Civics Subject, Our Society, for Mathayom 4
Students by Organizing Learning Using Case Studies (Case Study)

พรธณทิพย์ เพ็ชรวิจิตร^{1*} วีรยา เกตุแก้ว² พลอยไพลิน กุลเมือง³
Phanthip Petchvichit^{1*} Weeraya Ketkaew² Ployphailin Kunmuang³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้กรณีศึกษา 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้กรณีศึกษา เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนชัยบาดาลพิทยาคม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 21 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ได้แผนทั้งหมด 12 แผน การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 20.50$, S.D. = 2.31) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 14.50$, S.D. = 2.03) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้กรณีศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 1.50)

คำสำคัญ: การพัฒนา, ผลสัมฤทธิ์, รายวิชาหน้าที่พลเมือง

Abstract

The objectives of this research were to: 1) build learning plans based on case study-based learning 2) measure academic achievement after using case studies 3) understand student satisfaction after using the case studies. This study employs a quasi-experimental research design. A sample group of this research using cluster random sampling included 21 students of Mathayom 4 Room 3 enrolled at Chaibadan Pittayakom School, Chai Badan District, Lopburi Province in 1st semester, academic year 2023. Research instruments were 12 learning plans, academic achievement test containing 30 multiple-choice questions, and satisfaction survey consisted of 15 five-level rating scale questions. Statistics used in the research included average, standard deviation, and dependent t-test.

The results of this research found that: there were 12 leaning activity plans developed, academic achievement after studying ($\bar{X} = 20.50$, S.D. = 2.31) was higher than before studying ($\bar{X} = 14.50$, S.D. = 2.03) at the statistically significant level of .05, and for student satisfaction after using the case studies, satisfaction was at the highest level ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 1.50)

Keywords: Development, Achievement, Civics subject

^{1,2,3} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

^{1,2,3} Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

* Corresponding Author E-mail: phanthip.p@lawsari.tru.ac.th

บทนำ

การศึกษาเกี่ยวกับวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นวิชาที่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งปัจจุบันสถานการณ์ในสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ สื่อสังคมออนไลน์ที่สามารถนำพาข่าวสารที่มีความหลากหลายสู่การเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งผลแห่งความเจริญนี้ทำให้สังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งเด็กและเยาวชนจะต้องเผชิญอยู่ตลอดเวลาการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจึงมีความสำคัญกับนักเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นยอมรับความแตกต่างและมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (วิชญา นรณี, 2562) การจัดการเรียนการสอนจึงควรปรับเปลี่ยนโดยยึดหลักเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูควรใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และได้พัฒนาศักยภาพ นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์ในสถานการณ์จริง (สุพรรณิ กัณหติลก และคณะ, 2562) วิธีการสอนโดยใช้กรณีศึกษามีความสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้สถานการณ์ (Situational learning theory) ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติการในสถานการณ์จริง ซึ่งให้ความสำคัญกับปฏิกริยาของนักเรียนและการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความเข้าใจ และพัฒนาทักษะการคิด ดังนั้นวิธีการสอนโดยใช้กรณีศึกษาที่นำมาจากสถานการณ์จริง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active learning) ในการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า อภิปรายแลกเปลี่ยนความเห็นจากการประยุกต์หลักการแนวคิดทฤษฎีนำมาตัดสินใจและแก้ปัญหาโดยนักเรียนต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากสถานการณ์นั้น ๆ รวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อระบุปัญหาและตัดสินใจหาคำตอบในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และสรุปเป็นแนวทางหรือวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา (Case study) เป็นหนึ่งในกระบวนการที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ลงมือปฏิบัติ ค้นคว้า วิเคราะห์ และอภิปรายข้อมูลที่ได้ไปศึกษา ฝึกการทำงานร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองความคิด ช่วยให้เข้าใจซึ่งแตกต่างกับการเรียนในรูปแบบเดิมที่เน้นการบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ไม่สามารถเข้าใจกระบวนการวิเคราะห์ได้อย่างลึกซึ้ง (อรรถพงษ์ ผิวเหลือง, 2563) ซึ่งแตกต่างกับการใช้กรณีศึกษา โดยให้นักเรียนศึกษาด้วยตัวเองก่อนเพื่อทราบลักษณะทั่วไปของสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สามารถใช้ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ และเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจแก้ปัญหา ความสามารถในการสื่อสาร และนำเสนอในรูปแบบของการเขียนและการพูด ดังนั้น การนำวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษา จะทำให้มีความตื่นตัวและกล้าแสดงออกความคิดได้อย่างสร้างสรรค์ (ชลธิชา สุรัตน์สัญญา และคณะ, 2561) ขั้นตอนของการใช้เทคนิคการสอนโดยใช้กรณีศึกษา (Case study) ซึ่งทีศนา เขมมณี (2564) ได้นำเสนอขั้นตอนของการใช้เทคนิคการสอนโดยใช้กรณีศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) ครูและนักเรียนนำเสนอกรณีตัวอย่าง 2) นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง 3) นักเรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ 4) ครูและนักเรียนอภิปรายคำตอบ และ 5) ครูและนักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนและสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การใช้กรณีศึกษาสามารถช่วยพัฒนานักเรียนให้เห็นมุมมองจากการศึกษาในบริบทต่าง ๆ ได้ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชญา นรณี (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษาโดยใช้กรณีศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาในรายวิชาสังคมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาจึงเป็นการสอนที่สามารถช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นจากการนำกรณีศึกษามาใช้ในการสอน และวิเคราะห์เหตุการณ์ได้อย่างเหมาะสม มีการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้เชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเมื่อต้องพบเจอกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้กรณีศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้กรณีศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยแบบ One group pretest-posttest design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2563) กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาบทเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) รายวิชา หน้าที่พลเมือง ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 เรื่อง สังคมของเรา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชัยบาดาลพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 110 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนชัยบาดาลพิทยาคม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) จากห้องเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา (Case study) ตามรูปแบบ (ทิตินา เขมมณี, 2564) ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ครูนำเสนอกรณีตัวอย่าง 2) นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง 3) นักเรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ 4) ครูและนักเรียนอภิปรายคำตอบ 5) ครูและนักเรียนอภิปรายสรุปการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง หลังจากนั้นนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม (IOC) พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 มีความถูกต้องเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ซึ่งได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและออกแบบกรณีศึกษาให้มีความเหมาะสม และอยู่ในความสนใจของนักเรียนทำให้สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และควรกำหนดให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สังคมของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น

เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงรายข้อของแบบทดสอบ พบว่า มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความยาก-ง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.40 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (B-index) อยู่ระหว่าง 0.30 – 0.60 และนำมาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder and Richardson (1937) ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ โดยกำหนดองค์ประกอบของการประเมินความพึงพอใจตามแนวคิดของ Melo and Munoz (2017) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล 3) ความพึงพอใจต่อการนำไปใช้ จำนวน 33 ข้อ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม จำนวน 25 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธี Item Total Correlation ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (r_{xy}) พบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.68 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 โดยกำหนดเกณฑ์การใช้คะแนนตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967) ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สังคมของเรา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ เอกสารที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สังคมของเรา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง โดยใช้เวลาจัดกิจกรรมรวม 12 ชั่วโมงในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

4.4 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.5 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้น ผู้วิจัยทำการวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.6 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อสรุปผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ T-test แบบ Dependent กำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5.2 คะแนนที่ได้จากการสอบถามความพึงพอใจ นำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินแปลผล ดังนี้

แปลความหมาย 4.51–5.00	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.51–4.50	มีระดับความพึงพอใจมาก
2.51–3.50	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
1.51–2.50	มีระดับความพึงพอใจน้อย
1.00–1.50	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่อง สังคมของเรา สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้กรณีศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง สังคมของเรา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผล ดังนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 12 แผน ประกอบด้วย แผนการเรียนรู้ที่ 1 สังคมของเรา แผนการเรียนรู้ที่ 2 การขัดเกลาทางสังคม แผนการเรียนรู้ที่ 3 การเปลี่ยนแปลงในสังคม แผนการเรียนรู้ที่ 4 ปัญหาสังคมไทย แผนการเรียนรู้ที่ 5 แนวทางการแก้ไขปัญหาทางสังคม แผนการเรียนรู้ที่ 6 ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม แผนการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมของภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย แผนการเรียนรู้ที่ 8 การเคารพกฎหมายและกติกาสังคม แผนการเรียนรู้ที่ 9 วิธีการเลือกรับวัฒนธรรม แผนการเรียนรู้ที่ 10 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย แผนการเรียนรู้ที่ 11 สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย และสังคมโลก และแผนการเรียนรู้ที่ 12 การเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและสังคมโลก ผู้วิจัยยกตัวอย่างแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 1 แผน ดังนี้

แผนที่ 1 สังคมของเรา ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเทคนิควิธีการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา (Case study) ตามขั้นตอนของ ทิศนา ขัมมณี (2564) ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ครุณาเสนอกรณีตัวอย่าง ครูกำหนดกรณีศึกษาที่เป็นตัวอย่างของสังคมเมืองและสังคมชนบท โดยมีกรณีศึกษาทั้งหมด 2 กรณีดังนี้

1) สังคมเมือง มีประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยการอพยพเข้ามา มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูง มีความสะดวกสบายในด้านการคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร มากกว่าชนบท มีการพึ่งพาอาศัยกันน้อยกว่าในชนบท เพราะสามารถพึ่งตนเองได้ ชาวเมืองมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาสังคมน้อยกว่าชนบท เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา และมีการแบ่งชนชั้นทางสังคมด้วยฐานะทางเศรษฐกิจ มีตำแหน่งหน้าที่การงานชัดเจนกว่าสังคมชนบท มีสถาบันทางเศรษฐกิจสังคมตั้งอยู่มากกว่าชนบท สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติถูกทำลายด้วยสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น จึงทำให้ในเมืองเต็มไปด้วยตึกและโรงงาน อากาศเต็มไปด้วยฝุ่นละออง ทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิต

2) สังคมชนบท ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ขนาดของชุมชนมีขนาดเล็ก จึงทำให้คนในชุมชนรู้จักมักคุ้นกัน สามารถหาอยู่หากินได้ดีกว่าชุมชนเมือง ยังสามารถพึ่งพาอาศัย

ทรัพยากร ธรรมชาติ ความเจริญและเทคโนโลยีสมัยใหม่ยังไม่ทั่วถึง มีการรวมตัวกันง่ายกว่าชุมชนเมือง ซึ่งมีกลุ่มอาชีพที่ได้ผลประโยชน์แตกต่างกัน ประชากรส่วนใหญ่ยึดมั่นในประเพณีวิถีดั้งเดิม เชื่อถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีการประกอบอาชีพที่มีความหลากหลายน้อยกว่าสังคมเมือง มีความใกล้ชิดความผูกพันอย่างแน่นแฟ้น สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีความสมดุลก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน

1.2 นักเรียนศึกษาระดับตัวอย่าง ครูแจกใบงาน เรื่อง สังคมของเรา ให้กับนักเรียนทุกคนและได้แนะนำแหล่งเรียนรู้ (ใช้ใบความรู้) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสังคม การอยู่ร่วมกันในสังคม รวมถึงแนะนำช่องทางการศึกษาเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต โดยให้พิจารณาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

1.3 นักเรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มตามที่แบ่งไว้ อธิบายวิธีการทำใบงาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย โดยการระดมสมอง เพื่อรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษาที่กำหนดให้ โดยครูจะให้คำแนะนำแต่ละกลุ่มตามความเหมาะสม ซึ่งเน้นการอภิปรายข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับสังคมที่กำหนดให้

1.4 ครูและนักเรียนอภิปรายคำตอบ

นักเรียนร่วมกันอภิปรายและหาข้อสรุปเกี่ยวกับกรณีศึกษาที่กำหนด โดยครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมในประเด็นที่ไม่สมบูรณ์ เช่น อธิบายเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการช่วยเหลือตนเอง

1.5 ครูและนักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนและสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ ครูประเมินจากการตอบคำถามซึ่งคำถามจะมีความเกี่ยวข้องกับสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

n = 21

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	14.50	2.03	13.56*	.00
หลังเรียน	30	20.50	2.31		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x}$ = 20.50, S.D. = 2.31) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}$ = 14.50, S.D. = 2.03) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่องสังคมของเราปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่องสังคมของเรา

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหา				
1	เนื้อหาที่มีความเข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.68	0.72	มากที่สุด
2	กรณีศึกษามีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.62	0.82	มากที่สุด
3	เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.50	0.79	มาก
4	มีการออกแบบกรณีศึกษาที่เหมาะสม	4.85	1.50	มากที่สุด

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
5	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน	4.71	0.71	มากที่สุด
6	นักเรียนมีความสุขในการเรียนและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน	4.65	1.32	มากที่สุด
7	นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียน	4.75	0.75	มากที่สุด
8	เปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามคำถามข้อสงสัย	4.45	0.98	มาก
9	การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอน	4.63	1.63	มากที่สุด
10	สอนตามแผนการสอนที่กำหนดไว้	4.52	1.41	มากที่สุด
11	สามารถสื่อสารและอธิบายได้อย่างชัดเจน	4.51	0.78	มากที่สุด
12	การใช้สื่อ/เทคโนโลยีในการสอน	4.63	0.65	มากที่สุด
13	ความพร้อมของเอกสารประกอบ/อุปกรณ์การเรียนรู้ได้เรียนรู้/พบสิ่งที่มีประโยชน์จากการเรียนวิชานี้	4.56	0.89	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล				
14	ครูใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย	4.74	1.46	มากที่สุด
15	เกณฑ์การให้คะแนนมีความเหมาะสม	4.60	0.63	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.62	1.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สังคมของเรา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 พบว่า โดยภาพรวม ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 1.00) อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การออกแบบกรณีศึกษาที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.85$, S.D. = 1.50) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมามีนักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียน ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.75) อยู่ในระดับมากที่สุด และเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามคำถามข้อสงสัย ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.98) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สังคมของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สังคมของเรา โดยใช้วิธีการเรียนรู้กรณีศึกษาได้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการสอนโดยใช้กรณีศึกษา รวมทั้งการเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนอย่างมีระบบ ศึกษาความหมายของวิธีการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนา ผู้วิจัยออกแบบแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบกรณีศึกษาตามแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2564) ได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ครูและนักเรียนเสนอกรณีตัวอย่าง 2) นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง 3) นักเรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ 4) ครูและนักเรียนอภิปรายคำตอบ 5) ครูและนักเรียนอภิปรายสรุปการเรียนรู้การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นกระบวนการที่ครูใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริง เพื่อตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ จากนั้นนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งให้นักเรียนฝึกฝนและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้

นักเรียนวิเคราะห์และเรียนรู้ตามความคิดของผู้อื่น ช่วยให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น มีการแสดงความคิดเห็นของตนเองกับเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปุณยนุช พรหมเพชร (2560) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจากสื่อในชีวิตประจำวัน เรื่อง กฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจากสื่อในชีวิตประจำวัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.14) และมีประสิทธิภาพ 80.57/77.81

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ เรื่อง สังคมของเรา โดยใช้วิธีการเรียนรู้กรณีศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดและออกแบบกรณีศึกษามีความเหมาะสมกับนักเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจำเป็นต้องมีสถานการณ์ตัวอย่าง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ที่เป็นจริง เนื่องจากนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมการจัดการเรียนรู้โดยการกำหนดกรณีศึกษา ทำให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้อย่างลึกซึ้ง สามารถพัฒนาศักยภาพและนำไปสู่การปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น นักเรียนระบุปัญหาและตัดสินใจในการเลือกแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลมีการแสดงความคิดเห็นกับเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น สามารถนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้จากกรณีศึกษาไปใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับการวิจัยของ วิจิตรา กุสุมภ์ และ อรุณี เฮงยศมาก (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานต่อความคงทน ในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ของนักศึกษาพยาบาลหลังการเรียนรู้ และความคงทนในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ และคะแนนความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับการวิจัยของ สุมนา จันทราช และ กรธวัชณ์ สกลฤทธิเดช (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาบริหารธุรกิจ ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น และสอดคล้องกับการวิจัยของ อภิษฎาวิวีร์ จันทระเขตต์ และ วาริรัตน์ แก้วอุไร (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจากสื่อในชีวิตประจำวัน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดไตร่ตรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดไตร่ตรองก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดไตร่ตรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

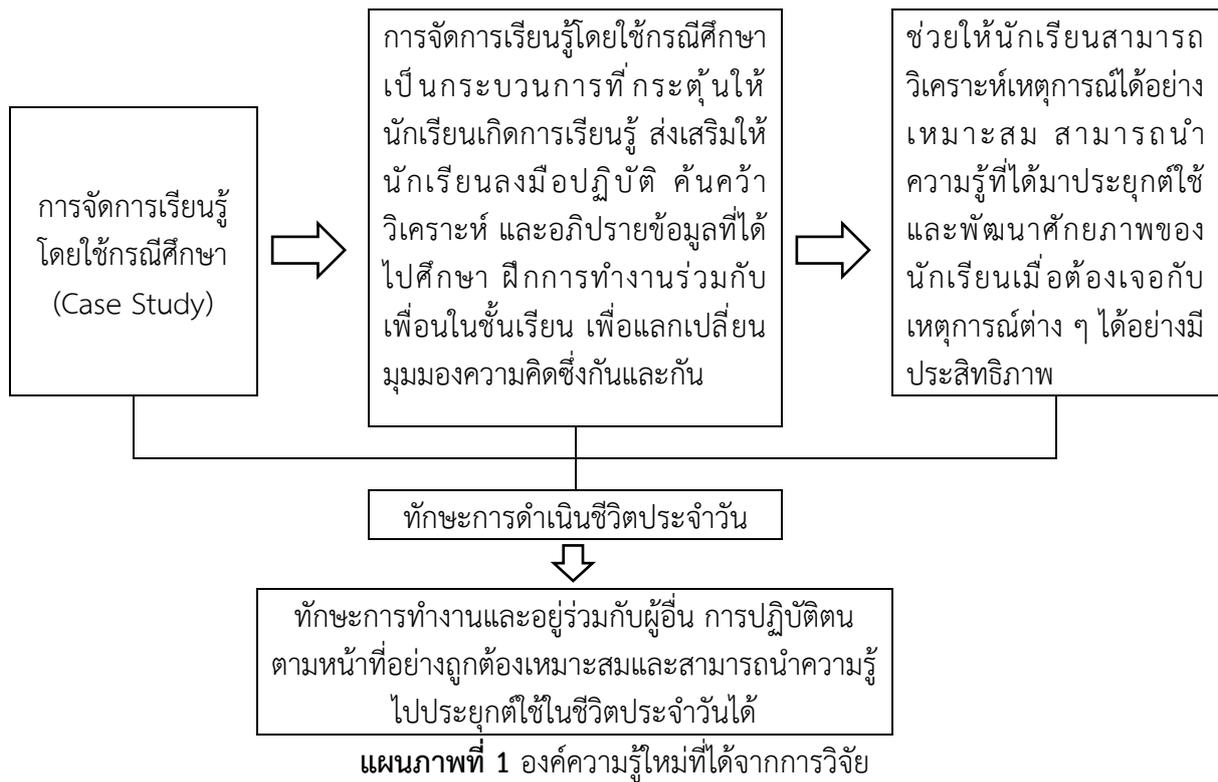
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจ เรื่อง สังคมของเรา โดยใช้วิธีการเรียนรู้กรณีศึกษา สามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สังคมของเรา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการออกแบบกรณีศึกษา ที่เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะกรณีศึกษาที่นำมามีความสอดคล้องกับเนื้อหาและเข้าใจง่าย ทำให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ในทางกลับกันการเปิดโอกาสให้

นักเรียนสอบถามคำถามข้อสงสัย อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะระยะเวลาในการอธิบายเนื้อหาของครุมาเกินไป ประกอบกับการจัดกิจกรรมเป็นแบบกระบวนการกลุ่ม ครูทำหน้าที่แนะนำเพื่อให้นักเรียนเกิดการวิเคราะห์มากขึ้น ทำให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม ส่งผลให้ครูไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สอบถามในข้อสงสัยได้อย่างทั่วถึง นักเรียนจึงไม่มีโอกาสได้สอบถามเกี่ยวกับประเด็นที่สงสัย ดังนั้นครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีการสอบถามในประเด็นที่สงสัย เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ สอดคล้องกับการวิจัยของ สมณา จันทราช และ กรรวิวัฒน์ สกลคุณเดช (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาบริหารธุรกิจ ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ โดยกรณีศึกษา MNGT 3404 จริยธรรมทางธุรกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ในหัวข้อกิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดประเมินผลการศึกษาชัดเจนมากที่สุด 4.54 รองลงมาคือโดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 แสดงให้เห็นว่าทั้งทางด้านวิชา ที่วัดจากความพึงพอใจในการใช้กรณีศึกษาในการเรียนการสอนสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ วิชญา นรณี (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนา การคิดวิเคราะห์วิชาสังคมศึกษาโดยใช้กรณีศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า จากผลการวิเคราะห์ความความพึงพอใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความความพึงพอใจในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยกรณีศึกษาในรายวิชากฎหมาย อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 โดยมีค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 1 กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมาย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเกณฑ์การวัดและประเมินผล การศึกษาชัดเจนมากที่สุด คือ 4.61 รองลงมา คือ หัวข้อที่ 7 โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ส่วนค่าเฉลี่ยในหัวข้อที่ 3 กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ 4.02 และสอดคล้องกับการวิจัยของ วิจิตรา กุสุมภ์ และ อรุณี เสงยศมาก (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานต่อความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัย พบว่า ผลประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง พบว่า มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานในสาขาวิชาการพยาบาลทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกในทางบวก มีทัศนคติที่ดี และพึงพอใจ จึงสรุปว่าการสอนโดยใช้กรณีศึกษา นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับสูงต่อการเรียนการสอน

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่อง สังคมของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้กรณีศึกษา (Case study) เกิดองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย สามารถสรุปได้เป็นแผนภาพดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

- 1.1 ผู้สอนควรใช้เวลาแก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม ไม่ควรเร่งรัด ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียดและควรมีการเสริมแรง ยกย่องชมเชย และให้กำลังใจกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่ทำการเรียน การสอน
- 1.2 ควรจัดอบรมผู้สอนเกี่ยวกับการใช้กรณีตัวอย่าง ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้เข้าใจมากขึ้น
- 1.3 ในชั้นการศึกษาระดับชั้นและการอภิปราย ครูควรตระหนักว่าการสอนไม่ได้มุ่งถึง ความถูกต้องของคำตอบ เพราะไม่มีคำตอบที่ถูกผิดอย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ในชั้นการศึกษาระดับชั้นและการอภิปราย ครูควรตระหนักว่าการสอนไม่ได้มุ่งถึง ความถูกต้องของคำตอบ เพราะไม่มีคำตอบที่ถูกผิดอย่างชัดเจน
- 2.2 ควรส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าการจัดการเรียนรู้แบบใช้กรณีตัวอย่างในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชลธิชา สุรัตน์สัญญา, ฐานันท์ มณีกุล, วานิช ทองเกต, สิริพัฒน์ รันดาเว, สุรเดช สุวรรณชาติ, และเอกฉัตร วิทยอภิบาลกุล. (2561). การพัฒนาเทคนิคการสอนโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์สำหรับนิสิตหลักสูตรนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. (2564). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี (พิมพ์ครั้งที่ 25). ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ประสานการพิมพ์.
- บุญนุษ พรหมเพชร. (2560). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจากสื่อในชีวิตประจำวัน เรื่อง กฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2553). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 11). สุวีริยาสาส์น.
- วิจิตรา กุสุมภ์ และอรุณี เฮงยศมาก. (2562). ผลของการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานต่อความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 8(1), 187-196.
- วิชญา นรณี (2562). *การพัฒนาการคิดวิเคราะห์วิชาสังคมศึกษาโดยใช้กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. แหล่งข้อมูลทางปัญญามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Wichaya.Nor.pdf>.
- สุพรรณิ กัณฑิลก, ตรีชฎา ปุ่นสำเร็จ, และชุติมา มาลัย. (2562). การออกแบบการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมผลลัพธ์การเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 39(4), 129-137. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/nur-psu/article/view/233385>
- สุนา จันทราช และกรรวิวัฒน์ สกลฤหเดช. (2562, 26-28 มิถุนายน). การใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาบริหารธุรกิจ. ใน *การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ครั้งที่ 4 และการประชุมระดับนานาชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ครั้งที่ 1* [Symposium]. การยกระดับงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน. โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร.
- อภิษฎาวีร์ จันทระเขตต์ และวาริรัตน์ แก้วอุไร. (2564). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจากสื่อในชีวิตประจำวัน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดไตร่ตรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 24(4), 194-204. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/246681
- อรรถพงษ์ ผิวเหลือง. (2563). การจัดการเรียนรู้ภาพพจน์โดยใช้กรณีตัวอย่าง. *วารสารวิชาการแสงอีสาน*, 17(2), 26-39. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/jsi/article/view/244873>
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed.). Harper Collins Publishers.
- Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937). The Theory of The Estimation of Test Reliability. *Psychometrika*, 2(3), 151-160.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M. (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). Wiley & Son.
- Melo, A. J., Hernandez-Maestro, R. M., & Munoz-Gallego, P. A. (2017). Service Quality Perception, online Visibility, and Business Performance in Rural Lodging Establishments. *Journal of Travel Research*, 56(2), 250-262.